

Päeva Sõnum. Nr 104. 23. ? 29. september 2018

KRISTLASE VABADUS

"Issand pööras Iobi saatuse, kui too palvetas oma sõprade eest." Ii 42:10

Nr. 104. 39. nädal. 23. ? 29. september 2018. III aastakäik

18. pühapäev pärast nelipüha

Sageli arvatakse, et kristlase elus on tohutud piirid, millest peab kinni pidama. Pühakiri annab inimesele eluks teatud reeglid, kuid vahel tundub, et nendest jääb veel väheks ja siis mõeldakse reegleid omalt poolt juurde.

Tulemuseks võib olla see, et kõik kipub elus olema reglementeeritud, alates riitumisest ja lõpetades ristiinimesele sobiva soengustiiliga. Mida rohkem piire, seda vagam, nii arvavad mõnedki usklikud.

Jeesuse suhtumine piirangutesse oli aga teistsugune. Kristus õpetas inimest reeglite pimedade järgimise asemel mõtlema nende olemuse peale ja sellele, miks reeglid olid elus antud. Nii rikkus Issand mitmeid juutidele olulisi piiranguid ja andis märgi vabadusest.

Kristlane peaks Jeesuse õpetuse kohaselt olema mõtlej inimene, kes teeb ise eetilised otsused olukorrast lähtudes. Kõike ei saa määrata reeglitega. Jeesus andis eeskujuga, et parem on aidata hätta-sattunud ligimest hingamispäeval, kui teatada, et puhkepäeval tööd ei tee. Ta murdis reeglit, käitus vabalt, kuid eetiliselt ja põhjendatult.

Vabalt käitumine eeldab aga siiski eetilistest printsiipidest kinnipidamist. Jeesuse jaoks oli selliseks põhimõtteks, mida ta järgis, ligimese armastamine ja aitamine. Iga abivajaja pidi saama abi. Armastus Jumala ja ligimese vastu aitab meil käituda õigesti ja vabalt. (Soom 2015)

See ongi võit, mis on võitnud ära maailma - meie usk. 1Jh 5:4c

Pole oluline, kes rahvaste kohutavas tapatalgus eile ja täna peale jääb. Oluline on, kes viimseks võitjaks jääb! Pole oluline, kes laipade ja suitsevate ahervarede keskel ellu jääb. Oluline on, kes aegade segaduses, kannatustes, uskmatuses ning lootusetuses leiab elutee Jumala juurde.

"Viimne võit on Jeesusel ja Ta armsal Siionil", nõnda laulavad lunastatud lapsed, kes Jumalast on sündinud, Tema Pühast Vaimust uuesti sünnitatud tundma Jumalas armastavat Isa, kes naeratades vaatab oma lastele.

Oled sa näinud Jumalat naeratamas, siis tähendab see sinu usuelus suurt võitu. Usaldusvahetuse on Temaga loodud, kelle käes on kõigi rahvaste saatuse. Mida peaksid sa siis veel kartma! Sa oled laps ja Jumal on sinu Isa ja taevast on sinu kodu!

Kuigi see maailm sinu ümber näitab sulle kõige võikamat palet, ei heidutaks see sind ometi. Jumala laps läheb võiduka usuga sellest maailmast läbi, hoolimata sellest et teda siin ründavad kiusatused ja patt, kahtlused ja uskmatuse, mure ning ahastus. See kõik ei kohuta teda, kuna Jumal on tema Isa ja Jeesuses on ta näinud Jumala armastavat palet ja silmi, mis naeratavad oma lapsele vaadates. (Haamer 1998:440j)

Seda ma olen teile rääkinud, et teil oleks rahu minus. Maailmas ahistatakse teid, aga olge julged: mina olen maailma ära võitnud. (Jh 16:33) Aga tänu olgu Jumalale, kes meile võidu annab meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi! (1Kr 15:57)

Palvetagem: Kõigeväeline Jumal, kõigi rahvaste Issand, Sa oled ilmutanud oma tahte Sinu rahvale ja töötanud oma abi meile kõigile. Aita meil kuulda ja teha, mida Sina tahad, et pimedus saaks võidetud Sinu valgusega. Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.

* * *

ÕIGE ELUVIIS

Pühapäev ? 23. september

Jeesus ütles variseridele ja kirjatundjatele: "Kui osavasti te teete Jumala käsu tühjaks, et aga kindlustada oma pärimust!" Mk 7:9

Jeesus heidab variseridele ja kirjatundjatele ette, et nad eelistavad Jumala käsule [oma] inim-likke pärimusi. See tähendab: nad tõstavad oma inimliku arusaama, oma hetke-eelistused, ajastu moraalieelistused ja muu taolise kõrgemale Jumala Sõnast.

Jeesus ütleb, et Jumala käsk - ja Jumala Sõna - kehtivad tingimusetult, inimene ei saa neile li-sada mingeid agasid. Ei saa olla nii, et kui Jumal ütleb, et tuleb austada oma ema ja isa, sh nende eest nende vanaduspõlves kõigiti hoolitseda, siis ütleb keegi teine, et aga kui inimene leiab oma ra-ha paigutamiseks parema viisi (olgu või Jumala nimega opereerides), siis on ta oma vanemate eest hoolitsemise kohustusest vabastatud.

Nii lihtne on lükata kõrvale kõik meile pärandatud normid ja arusaamad, ja me teame, et tule-museks oleks täielik kaos ja häving. (Auksmann 2015)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kas otsime jätkuvalt mingit oma "evangeeliumi" või võta-me vastu selle, mida Jumal meile oma Sõnas - nii oma kirjanud Sõnas kui eeskätt oma inimeseks saanud Sõnas - pakub, kogu selle täiuses?

Palvetagem: Päha Jumal, Sina ootad ka meilt midagi. Su silmad vaatavad usu peale, mida meil on vähe ja mis kipub kahanema. Siiski ära lase meil eksida kahtlustes ja lootust päris kaotada. Vala taas meie peale oma Vaimu, mis kutsub meid usule, hoiab meid usus ja saadab usu eesmärgile, igavesse ellu.

* * *

KRISTLIKU USU VUNDAMENT

Esmaspäev ? 24. september

Sinu sõna on mu jalale lambiks ja valguseks mu teerajal. Ps 119:105

Piiblit uskudes saab inimene kogemuse, mis talle tõestab, et Jumala Sõna on tõepoolest val-gus. Väide, et sõna on jalale lambiks, eeldab, et inimene on teel. Ükski tee ei jää õhku rippuma. Kõik teed lõppevad kord. Kõik teed viivad kuhugi. Üksainus tee viib Jumala juurde taevasse ? Jee-sus. Kõik teised teed lõppevad kusagil mujal. Jumalatus tee on hukatus. Seda ütleb meile Sõna.

Ainsaks kindlaks toetuspunktiks inimese elus on Sõna. Jumala Sõna on vaimulikuks valgu-seks me eluteel. Toetuge kindlasti Piiblile, uskuge Piiblit, seiske Piibli ees põlvedel ja palvetage, et Jumal enam ja enam seda avaks. Kui Piibel meie ellu astub ja meid juhib, võid tõdeda, et Piibli sõna taga on Jumal. Piibel on Isa kiri, mis lapse sellest maailmast Isa juurde tagasi viib. (Himma 2007:18,59)

Ja nii on meil midagi kindlamat prohvetisõnast ja te teete hästi, kui panete tähele seda nagu lampi, mis paistab hämaras paigas, kuni päev hakkab hahetama ning koidutäht tõuseb teie süda-meis. (2Pt 1:19)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kirik ei pea tegema midagi muud kui jutlustama ja õpetama evangeeliumi õigesti ja puhtasti ning sel viisil sünnitama lapsi. Me oleme nõnda üksteisele isad ja lapsed, sest me oleme üksteisest sündinud. Martin Luther

Palvetagem: Sinu Sõna on kindel kalju, kindel alus meie elu sees. Tulgu tuuli, tormi palju, ei ma kõigu iganes! Kui ma Sinu Sõnast kinni pean, õiget teed siis ikka tean, kuigi taluma pean valu! Kui ka ilm kord hukka läeb, Sinu Sõna ikka seisma jääb.

* * *

HÜLGAMISE VALU

Teisipäev ? 25. september

Issand ütleb: Peske endid, puhastage endid, saatke oma tegude kurjus mu silme eest, lakake paha tegemast! Js 1:16

Eks meiegi ajal kuuleb arvamusi, et õiglaselt ei saagi ilmas elada. Peabki sama moodi tegema nagu teevad kõik teised. Ka Jumala tahte tegemist ei peeta eriti võimalikuks. Aeg onju teine, öelda-kse. Jumal ütleb siin, et asjade parandamist tuleb alustada selliste mõtteviiside muutmisest. Esiteks tuleb loobuda kurja tegemast, teiseks tuleb õppida tegema head. Et elu on selline, nagu öeldakse ini-meste seas, ei ole Jumalale argument.

Lühidalt öeldes vastuolu jumalateenistusel toimuva ja argielus toimuva vahel tuleb kõrvalda-da. Jumala inimene peab mõistma, et kogu tema elu on Jumala teenimine. Kõik mis ta teeb, teeb ta Jumala palge ees. See tõttu ülekohtu soosimine ja harrastamine ei kuulu kristlase ellu. Selle kohta ütleb ka Paulus ühemõtteliselt Rooma kirjas: "Nõnda arvestage ka teie endid olevat surnud patule, aga elavat Jumalale Kristuses Jeesuses. Ärgu siis valitsegu patt kuningana teie surelikus ihus, nii et te tema himudele oleksite kuulekad. Ärge ka loovutage oma ihuliikmeid ülekohtu relviks patule, vaid loovutage end Jumalale nagu need, kes on saanud surnuist elavaks, ja oma ihuliikmed õiguse rel-viks Jumalale." (Rm 6:11-13)

Jesaja kaasaegsed Juuda elanikud olid Jumala omandraivas, aga sellest hoolimata olid nad lasknud patul end valitseda ja andnud end patu kasutusse. Relviks ülekohtule, nagu Paulus seda väl-jendas. Sellega olid nad ka ära teeninud kohtumõistmise. Jumala armu osaliseks saamine ei tähenda lubatähte jätkuvalt ülekohtu teha, sest kes seda teeb näitab sellega et ta põlastab Päästjat.

Johannes, keda kutsutakse armastuse apostliks ütleb: "Lapsed, ärge keegi eksitagu teid! Kes teeb õigust, on õige, nii nagu tema on õige. Kes teeb pattu, on kuradist, sest kurat teeb pattu algi-sest peale. Selleks ongi Jumala Poeg saanud avalikuks, et ta tühistaks kuradi teod." (1Jh 3:7,8)

Patu ehk igasuguse ülekohtu soosimine elus tähendab alati kuradi nõuannetega nõustumist. Sellepärast kuulub kristlase ellu patu hülgamine, s.t. alalist võitlust patu vastu. Kristlane ei aktsep-teeri, õigusta ega kaitse seda endas vaid palvetab jätkuvalt, et sellest vabaneda. Ja just võitlus iseen-das elava kurjuse vastu on läbi aegade hoidnud Jumala inimesi alandlikuna. Nad on mõistnud, et neil elavad võimalused kõigiks mõeldavateks patudeks.

Pattu võiks võrrelda puuri pandud raevutseva kiskjaga. Kui veidiki ust paotada, siis on ta kohe valmis välja tormama ja kõike ümber ringi hävitama. Sellega mängimine on keelatud. Kahjuks me mõistame seda sageli liiga hilja, kui juba on tehtud kahju väiksemale või suuremale inimeste ringile. Kristlasel tuleb kõigis inimsuhetes alatasa palvetada. Hea Isa Taevane, anna Vaimu ja kaitse minu armsamaid mu kurjuse eest.

Tänase kirjakohta mõtte on täpselt see sama, mida kuulutas ka Ristija Johannes, valmistades teed Jeesusele Kristusele. Maksuametnikele ütles ta, et nad ei tohi võtta rohkem kui ette nähtud, sõjaväelastele aga et nad neile usaldatud jõudu ülekohtuselt ei kasutaks. Jälle me näeme, et Jumal tegutseb samade põhimõtete järgi nii Vanas kui ka Uues Testamendis. Ühesõnaga meelearandus on tee Jumala osadusse ja meelearandus peab algama suhetest kaasinimestega. (PKK)

Hoidu kurjast ja tee head, otsi rahu ja nõua seda taga! (Ps 34:15; vrd 1Pt 3:11)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Ei ole põhjust enda teistest paremaks pidamiseks. Võtkem kaastundlikult osa ligimese hädast ja ärgem olgem ainult siis õnnestule kustutajad, kui põleb oma maja. Bruno Ederberg

Palvetagem: Kartlike ja rahutute lootus, Jeesus Kristus! Ma hüüan Sind ja hoian kõvasti Si-nust kinni, Sina vaevatute ja koormatute Päästja. Aita mind, päästa mind ja võta mind oma kirku-sesse. Augustinus

* * *

ELU VAIMUS

Kolmapäev ? 26. september

Kui me elame Vaimus, siis käigem ka Vaimus! Ärgem olgem auahned, üksteise ärritajad, üks-teise kadestajad! Gl 5:25,26

Tänane tekst on antud meile, et võiksime saada üles ehitatud kui Jumala koda, Jumala hoone. Pauluse jaoks on olemas selge vahe: inimene võib olla Jumala Vaimu saanud, aga ta ei pruugi selle-pärast veel Jumala Vaimu juhtimisel elada. Ja nii manitsebki apostel, et kõik, kellele on antud Juma-la Vaimu and, seda ka kasutaksid. Me usume, et pühas ristimises on Jumal andnud meile Vaimu. Ja nüüd on meie osa lasta sellel Vaimul oma elu juhtida, vormida ja kujundada.

Paulus nimetab siinjuures paar asja, mis võivad kujuneda meile takistuseks ja meid eksitada Jumala teedelt. Ta ütleb: Ärgem olgem ahned tühjale aule.

Meil on oht hakata muretsema oma au või väärikuse pärast. Me ei lase siis enda elu Jumala Vaimul juhtida, vaid peame Jumala Vaimu justkui mingika auasjaks ja uhkeldame sellega, kellel on rohkem Vaimu ja rohkem vägevust ja vägevamaid tegusid. Jumala and võib saada meile uhkelda-mise asjaks. Apostel Paulus manitseb, et seda ei juhtuks, et koguduste vahel poleks nõnda, et üks või teine kogudus ütleb, et neil on parem ja vägevam elu kui teistel ning püüab teiste juures vigu leida. Ärgem olgem ahned tühjale aule.

Paulus mõtleb seda siin just vaimulikus mõttes. Mõnigi kord tahame olla väga alandlikud. Seame endale eesmärgiks olla vagad ja jumalakartlikud. Lõpuks oleme nii vagad, et võime kõiki teisi kritiseerida, hinnata ja arvustada. Need head omadused, mille poole me püüdleme, võivad saadanegatiivseks. Paulus hoiatab: Ärgem seda tehke üksteist ärritades, üksteist kadestades. (Luha-mets 2003:240j)

Ega tee midagi kiusu ega auahnuse pärast, vaid peate alandlikkuses üksteist ülemaks kui ise-ennast. (Fl 2:3)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Jumala tunnetamine ei tähenda Tema olemuse mõistmist, vaid Jumala poolt näidatud õige tee käimist. Ismar Elbogen

Palvetagem: Issand, tee esiteks vaikseks mu süda, uhkus kõik võta ja alandust anna. See ainult võib teisi siin aidata üles, kes ise on puhastud Kolgata tules. Aleksander Kuum

* * *

JUMALA SUURUS

Neljapäev ? 27. september

Tänage Issandat, sest Tema on hea, sest Tema heldus kestab igavesti! Ps 136:1

Jumal on suur oma headuselt. Tema ise ongi headus. Kõik see, mida Ta tahab või teeb, on hea. Variser tänas Jumalat selle eest, et tema, s.o. variser, oli hea, aga Taavet tänab selle eest, et Jumal on hea. Jumala headus on suur. Tema suurus on ka selles, et ta on "jumalate Jumal". Maailmas on ju-maldatud puid ja kive, päikest, kuud ja tähti. Aga Jumal on enne neid asju ja Tema on nende looja. Tema on jumalate Jumal. (Tärk 2014:651)

Pasunad ja lauljad pidid ühekorraga ja kooskõlas kuuldavale tooma kiitust ja tänu Issandale -, ja kui nad häält tõstsid pasunate, simblite ja muude mänguriistadega ning Issanda kiituslauluga:

"Sest tema on hea, sest tema heldus kestab igavesti!", siis täitis pilv koja, Issanda koja. (2Aj 5:13)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kindlasti tunned inimesi, kelle elule annab värvi tänulik-kus. Heaolu paistab neist välja ka muul viisil. Tänage Jumalat selle eest, kes Ta on, mida Ta on teinud ja mida Ta teeb.

Palvetagem: Kuule Isa, oma armus, mis ma palun tuhas, põrmus. Anna mulle puhas süda, õpeta mind tundma seda, et mul elu

mures, vaevas paistab siiski Sinu taevas. Sina, kes oled mulle rõõm ja valu, oled minu hinge ilu.

* * *

JUMALA KARTUS ON TARKUSE ALGUS

Reede ? 28. september

Su korraldustest ma olen saanud arukaks, sellepärast ma vihkan kõiki vale teeradu. Ps 119:104

Oleme ehk harjunud mõttega, et käsuseadus tähendab vaid külma nõudlikkust. Kuid ilmselt võisid Vana Testamendi usklikud tunda pigem vaimustust käsuõpetuse vastu - eriti siis kui neil olid käes usuliselt rasked ajad.

Jumala Sõna armastamine paneb Taavetit jälestama kõike seda, mis on vale. Sama sünnib ka meiega - kui õpime armastama Jumala Sõna, Tema seadmisi; kui mõistame ja kogeme nende elutoovat sügavust ja tarkust - siis me ei saa enam rõõmu tunda sellest, mis Jumala seadmistele on vastukäiv või mis seda halvaks paneb. (APÜ 2011)

Seepärast ma pean kõiki su korraldusi täiesti õigeks, ma vihkan iga valeteed. (Ps 119:128)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kas usud, et piiblitundmine võib sind ka tegelikult aidata igapäevases elus? Palu, et Jumal võiks sulle meelde tuletada mõne konkreetse näite.

Palvetagem: Halastaja Issand, astume Sinu ette oma vaeva ja kannatusega. Sina tead, et hädad, viletsused on paljude inimeste pärisosa. Me küsime, kust nad tulevad ja miks peame neid kandma ning ei saagi viimast vastust. Meie ristas on karistust, aga ka katsumust. Siiski, luba meil küsida Sinu järele, kes oled surma võitnud, ja uskuda, et kannatus juhib edasi täiuslikkuse teel. Jah, kõik tuleb kasuks neile, kes Sind usaldavad.

* * *

ELU MUUTUB TEISEKS, KUI TA ON SAANUD UUE SUUNA

Laupäev ? 29. september

Peaingli Miikaeli ja kõikide inglite püha ehk mihkclipäev

Jeesus ütleb: "Tõesti, ma ütlen teile, kui te ei pöördu ega saa kui lapsed, ei pääse te taevariiki! Kes nüüd iseennast alandab selle lapse taoliseks, see on suurim taevariigis." Mt 18:3,4

Jumala ees ei saa maksta needsamad mõõdupuud, millega meie harjunud oleme. Sellegipoolest tuleb küsida, mida on siis laste juures nii erilist, et neid esile tõstetakse. Miks töötatakse just neile pääsu Jumala riiki?

Seni, kuni peidame ennast oma suuruse ja tarkuse kaitsva seinaga, me tegelikult Teda, Ini-mese Poega ei vaja. Iga inimene võib vahel tunnistada, et tema juures jääb midagi puudu. Meie teadmised on lünklikud; meie elus on küllalt palju seda, mis on vigane ja korrast ära. Aga miks ei peaks need vead ja lüngad kord paranema? Nii mõeldakse. Aga siin ei ole tegemist nende või teiste puudustega, vaid hoopis enamaga. Nimelt sellega, et suured ja täiskasvanud, enda arvates haritud ja iseseisvad kõiges, on oma elu otsustavates asjades valel teel. Me mõtleme, et elu selles seisnebki. Aga see pole nii. Jeesuse silmad näevad meid teistsugustena: et oleme vaevatud ja koormatud, mõistmatud ja väetid; et oleme väikesed ja abitud. Ainult kes seda tunnistab? Me tahame igal juhul endast midagi kujutada, ja see saab meile takistuseks.

Aga meie teel seisab ees ka Inimese Poeg, kes ei andnud järele võimu ja hiilguse kiusatusele. Ta on tulnud selleks, et meie võiksime unest ärkata. Ta tahab meid suuruse ja võimu illusioonidest välja tõmmata. Jeesus võtab lapse, paneb ta oma jüngrite ette seisma ning ütleb: Nii väikesed, nii abitud olete õieti te kõik.

Meid võib aidata üksnes see, kui võtame nagu lapsed Jumala käest vastu Tema riigi, Tema rikkuse ? selle elu, mis Tema on töötanud. See eeldab aga tõelist sisemist kasvamist ja küpsemist, et me ka täiskasvanute ja eakatena suudame muutuda. Meie silmad muutuvad selgemaks: nii mõnigi asi, mis enne nii tähtis ja suur tundus, muutub ebaolulisemaks, ja see, millest paljud pimedatena mööda lähevad, saab oluliseks. Elu muutub teiseks, sest ta on saanud teise suuna. (Kiivit 1999:80j)

Jeesus ütles neile: Laske lapsed minu juurde tulla, ärge keelake neid, sest selliste päralt on Jumala riik! (Mk 10:14) Vennad, ärge olge lapsed mõtlemise poolest! Olge lapsed kurjas, mõtle-mise poolest aga täiskasvanud! (1Kr 14:20)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Meie olukorras tähendab laste toomine Jeesuse juurde nen-de toomist Piibli sõna juurde. Miks ei hoolitse kristlastestki vanemad mitte alati selle eest, et nende lapsed kuuleksid Jumala Sõna kodus ja pühapäevakoolis, laagrites jm? Mõtle konkreetsetele võima-lustele, kuidas sina peaksid viima oma lapsed, lapselapsed või ristilapsed Jeesuse ehk armuvahendi-te juurde!

Palvetagem: Issand, ära võta minult oma Püha Vaimu, ära lase kurjadel mõtetel täita minu pead. Ära lase mul langeda rumalusse ja kahtlustesse, vaid valgusta ja toeta mind meie Issanda Jeesuse Kristuse pärast. Samuel Johnson

* * *

Kasutatud allikad

- APÜ 2011. Jumala kartus on tarkuse algus (Ps 119:97-104). Piiblivõti. Avatud Piibli Ühing 31.07.2011: <http://www.avatudpiibel.ee/piiblivoti/2011/07/31>
- Auksmann, Enn 2015. XVIII pühapäev pärast Nelipüha. Pärnu Eliisabeti kogudus, 02.06.2015: <http://www.eliisabet.ee/index.php/vaimulikud-tekstid/nadalamotisklused/288-xviii-puhapaev-parast-nelipuha-4>
- Haamer, Harri 1998. Avatud taeva all. [postill Tallinn: Logos
- Himma, Paul 2007. Suuremeelne Jumal. Jutlused 1980ndatest [postill. Tallinn: Allikas
- Kiivit, Jaan 1999. Tõde teeb vabaks. [postill Tallinn: Logos
- Luhamets, Joel 2003. Kaks leptonit. [postill Tallinn: Logos
- Piibliõppekursus "Piibel kaanest kaaneni" (PKK): Väärtusetud ohvrid (Js 1:5-20). Pühakirja selgitab Rannamõisa koguduse õpetaja Aare Kimmel. Pereraadio
- Sander, Ove 1998. Ja meie palume. Tartu: Eesti Kirik
- Soom, Kaido 2015. Kristlase vabadus. - Eesti Kirik 23.09.2015 : <http://www.eestikirik.ee/kristlase-vabadus-6/>
- Tärk, Osvald 2014. Psalmide seletus. Tallinn: Logos

Koostas Indrek Lundava

September 2018